

BODOR DEZSŐ, 2015 REITTER FERENC-DÍJASA

A VÍZIKÖZMŰVES TEVÉKENYSÉG EGY SZOLGÁLAT...

Az életemet és elkötelezettségemet meghatározó kezdetek

Kiskunfélegyházán születtem 1954-ben, életem első tíz évét Kiskunmajsa és Jászszentlászló között, egy tanyasi iskolában éltem le, ahol édesanyám tanított. Édesanyám nagyon szigorú tanítónő volt – szerencsére nem az ő osztályába jártam –, de nap mint nap tisztességre nevelt. Édesapám megyei pénzügyi előadó volt, hihetetlen kitarása, bölcsessége tovább él bennem. A tanyasi környezetben töltött idő a mai napig felejthetetlen számomra, többek között a határtalan szabadság, a biogyümölcsök, az ételek, a keresztyén neveltetés. Talán hihetetlen, de minden délben harangoztunk. Az általános iskolát már Kiskunfélegyházán folytattam. A szüleim és a három lánytestvérem a személyiségem fejlődésében meghatározó.

A vízzel való kapcsolat kezdete

Gyermekkoromban a természet ölelt körül, korán megtanultam úszni, és ettől kezdve megéreztem a mozgás örömét, a víz sokszínűségét, az élet egyik legfontosabb elemét, éltető-romboló erejét. Számomra az úzás erőt, megnyugvást, lebegést ad, miközben a víz simogat.

Vizes tanulmányok

Baján, a Tóth Kálmán Gimnázium és Vízügyi Szakközépiskolában még közelebb kerültem a vízhez mint csodához, valódi kincshez, amely a további tanulmányaim, a munkám és az életem része lett. Köszönöm ezt tanárainknak, többek között Tarján Leventének.

Ebben a gyönyörű városban a Duna és mellékága, a Sugovica, a szerelem szinte minden nap lecsalogatott a vízpartra. Itt tanultam meg Radnóti Tétova óda című versét, melyet a mai napig szívesen szavalok.

Már fiatalon elkápráztattak a mérnöki létesítmények. A Budapesti Műszaki Egyetemen mint vízépítő mérnökhallgató a víz világról, valóságáról, szükségességéről, a

vízi létesítmények működéséről tanultam. Nagy élmény volt számomra, amikor az egyik nyári gyakorlaton az egyetemi laborban elkészítettük az Angyalföldi átemelőtelep rekonstrukciójának kismintáját.

Alkotóhelyek

A diploma után a közigazgatásban dolgoztam egy rövid ideig Kecskeméten, de az alkotás ereje a Bácsstervhez irányított, ahol az első jelentősebb művet, a Lajosmizsei szennyvíztisztító telepet munkatársaimmal és tanítómesteremmel, Csuvár Józseffel terveztük meg. Nagy kihívás volt ez a munka számomra, mert technológiát, statikát, gépészetet, közműveket, utat kellett szinte egy személyben terveznem. A bécsi medence megtervezett vasszerelésének kismintáját például drótból készítettem el otthon. Különleges volt, hogy a kivitelezést egy középiskolai és egyetemi osztálytársam, Drabant Attila vezette. A tervezői tevékenységemet tovább folytattam Szegeден a Csomitervnél, ahol számos jelentős közmű- és mélyépítési létesítmény tervezője voltam. Főleg a Csomiterves tevékenységem során részt vettem kutatás-fejlesztési munkában is, ilyen volt például a vákuumos- és a nyomás alatti szennyvízelvezetés. Működött magyar vákuumszelepünk. A tervezések során megcsapott az alkotás öröme, melynek azóta is rabja vagyok.

A tervezés mellett szívesen vettünk részt országos tervpályázatokon, 11 pályázatunk részesült díjazásban, 4 alkalommal értünk el I. vagy II. helyezést. Jó érzéssel emlékszem vissza az eredményhirdetésekre, amikor a nagy hírű tervezővállalatok előtt sikerült dobogóra lépni.

Az 1980-as évek végén saját tervezőcéget alapítottunk Andó György barátommal, mely még ma is működik. Ekkor éreztük legjobban a munkánkkal járó felelősséget, mert nem volt mögöttünk egy erős szervezet. Befogadtuk a jugoszláv háború idején hazánkba menekült mérnök barátainkat, és komoly tervezőcéggé váltunk. Majd a sors

úgy hozta, hogy egyedül maradtam mérnök a társaságunkban. Ekkor jött a lehetőség, hogy egy német céggel természetközeli szennyvíztisztítási technológiát valósítsunk meg, ami szintén nagy kihívás volt.

A tanítás öröme

A Bajai Vízügyi Főiskolán 1986-tól közel 10 évig tanítottam a fiatalokat, igyekezve átadni a mérnöki hivatás rejtjelmeit, gyönyörűségeit és gyötrelmeit, összességében a víz szeretetét. Ennek volt része az a szokásom is, hogy az órák végén meghallgatunk egy-egy vízről szóló klasszikus vagy modern zeneszámot.

Hat éve a Szegedi Tudományegyetemen tartunk előadásokat mérnök kollégáimmal a hallgatóknak, és a gyakorló mérnököknek a mérnöki alkotásokról. Tanítottam, tanítom, hogy az alkotás folyamata, öröme, gyönyörűsége olyan csodálatos, mint egy gyermek születése. A megoldandó problémának meg kell foganni az alkotóban, a kihordási időszakban minden adatot, körülményt számításba kell venni, győtrődni kell a megoldásokon, meg kell tervezni, „szülni”, fölépíteni a létesítményt, majd föl kell nevelni, őrizni, üzemeltetni, használni, működtetni.

A mérnöki számításokban, megoldásokban a matematikai, fizikai, mechanikai, statikai, kémiai, biológiai törvényszerűségeket együttesen kell figyelembe venni, és nagyon fontos: azok csak igazak lehetnek. A szívünket, lelkünket adjuk bele az alkotásba, és ne felejtjük el, hogy az irodalom, a kultúra, a zene is szerepet kapjon a munkánkban. Nem véletlen, hogy egyik kedvenc előadásom címe sem más, mint a „Víz és kultúra”.

Szükségesnek tartom széles körben ismertetni a kiváló, nagy mérnök elődök életét, jellemét, munkásságát. Adjunk példaképet, mintát és ezeken keresztül hitet a ma fiatalságának és az egész magyar műszaki társadalomnak, hogy ma is érdemes és kell maradandót alkotni.

Már az oktatásban meg kell szeretnünk a mérnöki hivatást, a szakma szerelmének kell lenni.

A víziközművek üzemeltetésének öröme, a szolgálat

A Szegedi Vízműnél nemes feladat 20. éve főmérnökként Szeged város és Algyő település víziközműveinek működtetése.

Az élet megtanított arra, hogy a mérnöknek a fogadalmához hűnek, elkötelezettnek, következetesnek, kitartónak kell lennie a hivatása gyakorlása során. A szaktudáson felül rendszerben kell gondolkodnia, széles látókörre, a társadalmi, gazdasági folyamatok ismeretére, felelősségtudatra, erős, erkölcsös jellemre, tisztességre, nyelvtudásra van szüksége.

Számomra a mérnöki tevékenység, a víziközművek üzemeltetése szolgálat, amely az emberek, az élővilág, a körülöttünk lévő világ szolgálatát jelenti.

Márai Sándortól olvastam egyszer: Az élet értékéről: „Az életnek értéket csak a szolgálat adhat, amellyel az emberek ügye felé fordulunk. Egy kissé szigorúan és általánosan hangzik, de ez az egyetlen igazság... Egy életen át, következetesen, nem beleegyezni abba, ami az emberek hazugsága, nagyobb hősiesség, mint alkalmilag, hangosan és mellveregetve tiltakozni ellene. A halálos ágyon csak akkor pihensz nyugodtan, ha minden nap, minden öntudatoddal, az igazságot szolgálod. Néha nagyon egyszerű és kicsinyes az igazság. De te ne válogass. Ennyi az élet értéke.” Mióta ezeket a sorokat ismerem, nem kérdés

számomra, milyen utat kell bejárnom, bár úgy érzem, ösztönösen is így cselekszem. Nem véletlen, hogy Maróti Tibor kollégámmal egyik előadásunknak „A láthatatlan szolgálat” címet adtuk.

Egy mérnöki alkotás akkor tökéletes, ha minden egyes elem, szerkezet úgy működik együtt, mint az azokat létrehozó különböző szakterületek mérnökei. A körülöttünk lévő világban elengedhetetlen az egyensúly megléte éppúgy, mint a mérnöki alkotásokban. Ez az együttműködés, egyensúly példaként szolgálhat mindenki számára, különösen ma, amikor számos nehézséggel kell megküzdenünk.

Nemzetünk fejlődése nagymértékben függ a magyar műszaki értelmiség alkotó, innovatív, a fenntartható fejlődést segítő munkájától, kihasználva a nemzetközi együttműködés lehetőségeit.

Elődeink által ránk szabott feladatok

Nagy, elismert elődeinktől lehet tanulni, akik munkájukkal megalapozták a magyar mérnökök hírnevét. Tíz évet dolgoztunk azon, hogy Magyarország első vasbeton víztornyát, a több mint 110 éves szegedi Szent István téri víztornyot – melynek szerkezettervezője Zielinski Szilárd, építésze Korb Flóris volt – felújítva megőrizzük, megtartsuk a jövő nemzedékének. Amikor először beléptem ebbe a víztornyba, nagyon jól éreztem magam, de nem tudtam, miért. Kiderült, hogy az építésze a nagyapám világ-hírű nagybátyja volt. Ettől kezdve a kötelességemnek éreztem a felújítást. A víztorny ma is üzemel. Kiállításoknak ad helyet, és kiváló akusztikáját kihasználva koncerteket is rendezünk benne. A víztorny köré egy egyedülállóan számító Mérnök szoborparkot is létesítettünk. A rekonstrukciós munka Tierney Clark-díjban részesült.

Milyen mérnöki létesítmények kerülhetnek ki a kezünk közül?

Számomra megadatott, hogy az egymással szorosan összefüggő tervezői, kivitelezői, oktatói, üzemeltetői területeken végezzem a tevékenységem, és az így megszerzett tapasztalat segít a mindennapjaimban.

Csak kiváló minőségű mérnöki alkotások megvalósításáért küzdhetünk, ezen alkotásainknak, megoldásainknak azonban az egyszerűséget kell tükrözniük. Szabó Lőrinc „Egy pohár víz” című versében erről így ír: „Jég vagy! tűz vagy! gyönyörű! Tündértüstű meztelenség, voltam én is, és

leszek még, mint te, olyan egyszerű?“, míg Saint-Exupéry így fogalmaz: „A technika fejlődése az őskori primitívtől kezdve az egyre bonyolultabbra át az egyszerű felé halad.” Ezt az egyszerűséget kell követnünk.

2007-ben fejeződött be Szegeden Magyarország akkori egyik legjelentősebb csatorna- és szennyvíztisztító beruházása. A telep hazánkban ma az egyik legnagyobb kapacitású és legkorszerűbb biológiai szennyvíztisztító.

Jelenleg Szeged-Algyő települések ivóvízminőség-javító beruházása épül, mely nagy kihívás. A jól bevált módszert alkalmazzuk: jó pályázati kiírás mellett a lehető legtöbb észrevételt tesszük a tervezés-kivitelezés során. Mind a két beruházás megvalósítása során alkalmaztuk a munkatársaimmal együtt kidolgozott, egy olyan minőséget is megkövetelő rendszert, mely a kivitelezők között nem aratott valami nagy sikert, ugyanis ez a módszer rákényszerítette őket a minél tökéletesebb munkára.

Társadalmi tevékenységek, sport

Az egyetemen tankörfelelős, a Vízépítő kör vezetője voltam. 2005 óta a Csongrád Megyei Mérnöki Kamara elnökeként is dolgozom, tagja vagyok a Magyar Hidrológiai Társaságnak, a Csongrád Megyei Területi Vízgazdálkodási Tanácsnak, a Magyar Víziközmű Szövetség Műszaki Bizottságának és a Szennyvíztechnikai Szövetségnek. 2008-ban megszerveztük Szegeden a Visegrádi Négyek Mérnöki Kamaráinak találkozóját.

Büszke vagyok arra, hogy 2008-ban a mérnöki kamarai és a mérnöki tevékenységemért Zielinski Szilárd-életműdíjat kaptam. A sport, az asztalitenisz, a futás, a kosárlabda, az úszás a fejlődésem részese volt, tartást adott, segített a nehézségek leküzdésében, még ma is naponta úszom, és szinte évente átúszom Füred és Tihany között a Balatont.

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy a Reitter Ferenc-díj kitüntetésben részesültem. Nem juthattam volna el eddig a szüleim, a feleségem, a családom, a barátaim, a kollégáim, a Szegedi Vízmű, a Bajai Vízügyi Főiskola, a Mérnöki Kamara, a Szakmai Szövetség támogatása nélkül. Úgy érzem, ez a díj mindannyiunk díja, melyet köszönök Nektek.

A díjat mély alázattal és tisztelettel vettem át. Reitter Ferenc kiváló mérnöki tevékenysége kötelez a további munkámban, továbbra is szeretném erősíteni a víziközmű-szakmát.